

BETÆNKNING**Afgivet af Erhvervs- og Råstofudvalget****vedrørende****Forslag til: Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven) (Ophævelse af bestemmelser vedrørende Råstofstyrelsen og Miljøstyrelsen for Råstofområdet)**

Fremsat af Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling

Forslag til: Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om mineralaktiviteter (Ophævelse af bestemmelser vedrørende Råstofstyrelsen og Miljøstyrelsen for Råstofområdet, samt rettelse af en fejlhenvisning)

Fremsat af Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling

Afgivet til forslagenes 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Mariane Paviassen Jensen, Inuit Ataqatigiit, formand

Medlem af Inatsisartut Juno Berthelsen, Naleraq, næstformand

Medlem af Inatsisartut Hans-Erik Enoksen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Lars Poulsen, Siumut

Medlem af Inatsisartut, Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 23. oktober 2025 under EM2025 gennemgået forslagene.

Forslagenes indhold og formål**Formål**

Formålet med lovforslagene i pkt. 23 og pkt. 24 er at muliggøre en mere smidig forvaltning af råstofområdet ved at fjerne de lovbestemmelser, der kræver, at man opretholder Råstofstyrelsen og Miljøstyrelsen for Råstofområdet (Miljøstyrelsen). Punkterne behandles samlet, da de angår ændringer af de samme forhold i hhv. Inatsisartutlov om mineralske

råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven) og Inatsisartutlov om mineralaktiviteter (mineloven).

Ændringerne er ikke til hinder for, at styrelserne bibeholdes, eller at der oprettes nye enheder med samme formål. Styrelserne vil bare ikke længere være reguleret ved lov.

Særligt om Råstofstyrelsen

Bestemmelserne om Råstofstyrelsen skal ses i sammenhæng med, at finansloven for 2025 indeholder hjemmel til at omorganisere og nedlægge Råstofstyrelsen, dvs. at man i finansloven for 2025 har ændret på forhold, der ellers er direkte reguleret i råstofloven og i mineloven. Forslagene udmønter disse ændringer og gør dem permanente.

Særligt om Miljøstyrelsen

Da Miljøstyrelsen behandler natur- og miljøforhold inden for råstofområdet, så er der en række principper og rettigheder, som man ikke bør miste, hvis man vælger at omorganisere området og nedlægge Miljøstyrelsen.

Forslaget indeholder derfor bestemmelser om:

- Fastholdelse af armlængdeprincippet, hvilket ifølge Naalakkersusiut betyder, at myndighedsbehandlingen vedrørende sagsområdet foretages uafhængigt af den øvrige sagsbehandling. Det vil sige, at den daglige sagsbehandling vedrørende natur- og miljøforhold ikke må foretages af samme departement eller en enhed under samme departement, som sagsbehandler øvrige forhold af råstofområdet, jf. forslagens § 3 a, stk. 1.
- Vurderinger og afgørelser vedrørende natur- og miljøforhold skal desuden fortsat baseres på input fra en eller flere videnskabelige og uafhængige institutioner, der ikke har relationer til industrien, jf. forslagens § 3 a, stk. 2.
- Bibeholdelse af muligheden for at påklage afgørelser på natur- og miljøområdet, jf. forslagens § 3 b.

Øvrige forhold

Princippet om en samlet myndighedsbehandling (one door-princippet) videreføres. I stedet for en ved lov udpeget myndighed foreslås det, at Naalakkersusiut udpeger en enhed, der varetager den administrative kommunikation vedrørende råstofområdet i forhold til rettighedshavere og andre omfattet af råstofloven og mineloven.

Forslaget om ændring af mineloven (pkt. 24) indeholder i øvrigt en teknisk rettelse af en fejlhenvisning.

Førstebehandlingen i Inatsisartut

Forslagene blev overordnet set vel modtaget og punkterne blev henvist til udvalgsbehandling i Erhvervs- og Råstofudvalget.

Under førstebehandlingen i Inatsisartut blev der udtrykt støtte til formålet om at lette administrationen og at få kortere sags gange. Der blev endvidere efterspurgt yderligere information om de ressourcemæssige konsekvenser af forslaget. Der blev ligeledes efterspurgt tydeligere retningslinjer for, hvordan klager håndteres, hvis miljøstyrelsen nedlægges.

Der blev dog også udtalt kritik af, at man med forslagene bl.a. søger at gennemføre yderligere centralisering og fjerner en klageadgang, og der blev i forlængelse heraf også stillet spørgsmålstejn ved om, hvorvidt Naalakkersuisut overhovedet ønsker råstofudvinding.

Høringssvar

Forslaget har været i offentlig høring i perioden 2. juli 2025 til 30. juli 2025.

De afgivne høringssvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab.

Udvalgets bemærkninger til høringsmaterialet

Udvalget bemærker, at det i høringsnotet fremgår, at "[m]odtagne bemærkninger er gengivet nedenfor i forkortet udgave". Der er intet til hinder for denne fremgangsmåde, så længe man loyalt beskriver høringssvarene. Udvalget påpeger dog, at det ikke synes at være korrekt, når det anføres i høringsnotatet, at "*[f]ølgende havde ingen bemærkninger: GreenRoc Strategic Materials Plc [...]*", idet GreenRoc Strategic Materials Plc i sit høringssvar anfører følgende: "*[t]ak for muligheden for høring af ovennævnte lovændringsforslag. GreenRoc Strategic Materials Plc har ingen kommentarer ud over at påpege vigtigheden af ankenmulighed.*"

Udvalget anerkender, at Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling har revideret sit ændringsforslag i lyset af den bekymring, som Transparency International Greenland (TIG) har anført i sit høringssvar:

"TIG savner af disse grunde, at udkastet reelt tager stilling til konsekvensen af, hvis den nuværende eller fremtidige formand for Naalakkersuisut vælger at nedlægge miljøstyrelsen, herunder miljøstyrelsens afhængighed derefter. TIG anbefaler derfor, at hvis der ønskes en mulighed for nedlæggelse af miljøstyrelsen, skal dette mindst skulle gøres ved bekendtgørelse."

I den forbindelse har Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling anført, at:

”Bekymringen for en evt. nedlukning af Miljøstyrelsen for Råstofområdet ses først og fremmest at vedrøre det armslængdeprincip, som bestemmer at myndighedsbehandlingen vedrørende sagsområdet foretages uafhængigt af den øvrige sagsbehandling, der er gældende efter de eksisterende regler. Bekymringen findes reel, og der er derfor foretaget en ændring i forslaget punkt 2, hvorefter der indsættes bestemmelser i råstofloven § 3 a, om uafhængig behandling af spørgsmål vedrørende natur og miljø.”

Høringssvaret fra TIG indeholder i øvrigt relevante og vigtige spørgsmål vedrørende øget borgerinddragelse, som Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling med fordel kunne have besvaret i forslaget høringsafsnit.

Grønlands Erhverv (GE) er generelt positive over for forslaget, men blandt bekymringerne kan det særligt fremhæves, at GE anbefaler, at man indfører en administrativ prøvelse af afgørelser og tilladelser, hvis man fjerner den eksisterende lovbestemte klageadgang. I den forbindelse anfører Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling, at:

”Det vil, som nævnt i de almindelige bemærkninger, være muligt at bede Naalakkersuisut om at genoptage behandlingen af en afgørelse. Lovbestemt remonstration benyttes ikke i grønlandsk ret, og der er derfor ikke foretaget ændringer i forslaget.”

Orientering om fremtidig organisation af råstofområdet

Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi Justitsområdet og Ligestilling har i forbindelse med fremlæggelsen af ændringsforslaget oversendt en orientering af 20. oktober 2025 om den fremtidige organisation af råstofområdet i Grønland til udvalget, jf. bilag 1.

Departementet anfører i orienteringen, at Råstofstyrelsen blev nedlagt pr. 1. juli 2025, og at det skete med hjemmel i følgende tekstanmærkning i finansloven for 2025:

”Tekstanmærkningen giver mulighed for at omstrukturere myndighedsbehandlingen på råstofområdet, som varetages af Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling og Råstofstyre/sen. Tekstanmærkningen giver ikke mulighed for at ændre på armslængdeprincippet i forhold til myndighedsbehandlingen på miljøområdet, ligesom der ikke gives bemyndigelse til at ændre mulighederne for at påklage myndighedsafgørelser på miljøområdet. Ved en omstrukturering af myndighedsstrukturen inden for råstofområdet, forudsættes en efterfølgende ændring af Inatsisartutlov om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven) og Inatsisartutlov om mineralaktiviteter.”

Ifølge orienteringen så blev råstofstyrelsens opgaver overført til Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling samtidig med nedlæggelsen af Råstofstyrelsen.

De afgørelser, som hidtil blev truffet af Råstofstyrelsen, kan ikke længere påklages administrativt efter nedlæggelsen af Råstofstyrelsen.

Det fremgår af orienteringen, at indtil den 1. juli 2025 så startede de fleste sager i Råstofstyrelsen, hvorefter Råstofstyrelsen indhentede bidrag fra de øvrige råstof-enheder, herunder miljøvilkår fastsat af Miljøstyrelsen. Derefter traf Råstofstyrelsen enten selv afgørelse eller udarbejdede en indstilling til afgørelse til Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling.

Generelt har Råstofstyrelsen kun truffet afgørelser i følgende typer af sager:

- Konfiskation
- Eksportgodkendelser
- Aktivitetsgodkendelser
- Godkendelse af efterforskningsudgifter
- Tilladelse til videnskabelige undersøgelser

Det fremgår også, at Råstofstyrelsen i andre typer af sager ikke selv har truffet afgørelse. I stedet udarbejdede Råstofstyrelsen en indstilling til afgørelse til Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling. Afgørelse i disse sager blev dermed ikke uddelegeret til en administrativ enhed men blev i stedet truffet af en enhed, hvor ledelsen har et politisk mandat. Departementet påpeger i den forbindelse, at når man taler om sager, som kan få en væsentlig og langvarig indvirkning på miljømæssige og samfundsmæssige forhold, så kan der være fordele i, at afgørelserne netop ikke træffes administrativt.

Departementet oplyser i orienteringen, at det vurderes, at nedlæggelsen af Råstofstyrelsen har medført et reduceret ressourceforbrug til koordinerende arbejde.

Udvalgets spørgsmål til Naalakkersuisut om forslagene

Som led i behandlingen af forslagene så har udvalget stillet en række opfølgende spørgsmål til Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi Justitsområdet og Ligestilling Departementet, jf. bilag 2.

Ifølge besvarelsen så mister følgende deres lovfæstede klageadgang, når man nedlægger Råstofstyrelsen:

- Direkte rettighedshavere.
- Foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige interesser vedrørende rekreative, miljø- og naturmæssige interesser eller samfundsmæssige forhold.

- Alle, der i henhold til råstofloven må antages at have en væsentlig individuel interesse i sagens udfald.
- Derudover bortfalder den almindelige rekursadgang, hvorefter der kan klages til en overordnet myndighed, i forhold til afgørelser truffet efter anden lovgivning, eksempelvis aktindsigtsafgørelser.

Det bekræftes endvidere i besvarelsen, at en evt. omorganisering af forvaltningen vedrørende natur- og miljøforhold ikke må medføre en indskrænkning i hverken kredsen af klageberettigede eller vilkårene for klageadgangen, jf. besvarelsen af spørgsmål 2 og 3 i bilag 2.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Ifølge bemærkningerne til lovforslagets almindelige del, så forventes forslaget at kunne lette administrationen på råstofområdet, hvorved der også foreligger en mulig økonomisk besparelse. Størrelsen af en eventuel besparelse kan ikke vurderes nærmere på nuværende tidspunkt, da dette vil afhænge af, hvordan man vælger at organisere administrationen fremadrettet. Da en stor del af administrationen vedrørende de enkelte tilladelser finansieres via myndighedsrefusion, vil besparelsen dog være af begrænset omfang.

Departementet har dog oplyst i sin orientering, jf. bilag 1, at det vurderes, at nedlæggelsen af Råstofstyrelsen har medført et reduceret ressourceforbrug til koordinerende arbejde. Orienteringen indeholder dog ikke yderligere detaljer om omfanget af disse besparelser.

Udvalgets bemærkninger til forslagene

Nedlæggelse af Råstofstyrelsen

Udvalget ser med velvilje på forslagens formål om at muliggøre en smidigere administration af råstofområdet, da det er afgørende, at forvaltningen er så fleksibel som mulig, samtidig med at man sikrer, at forvaltningen er tilpasset de grønlandske forhold.

Udvalget konstaterer, at forslaget er i tråd med Grønlands Råstofstrategi for 2025-2029, hvor der også er fokus på organisationsstrukturen i råstofadministrationen (departement og styrelser) og mulig implementering af en ny organisationsstruktur, jf. fokusområde 2.13.

Hvis man ser på de modtagne høringssvar, så konstaterer udvalget, at høringsparterne overordnet set kan leve med den foreslåede model, hvor man fjerner klageadgangen vedrørende afgørelser truffet af Råstofstyrelsen.

Men udvalget finder, at det er vigtigt at påpege, at den eksisterende lovgivning ikke kun giver en klageadgang til ansøgere og rettighedshavere, men f.eks. også kommunale foreninger uden miljøformål og kommuner mv., som også mister deres klageadgang.

I den forbindelse anføres det i gennemgangen af lovforslagets hovedpunkter i de almindelige bemærkninger, at:

”Hvad angår afgørelser, der hidtil er blevet truffet af Råstofstyrelsen vedrørende tilladelser og godkendelser, findes det uproblematisk at fjerne denne klageadgang, da erfaringen viser, at det primært er ansøgere og rettighedshavere efter tilladelser omfattet af loven, der benytter denne klageadgang, og disse vil stadig have mulighed for at bede Naalakkersuisut om at genoptage behandlingen af en afgørelse.”

Udvalget vurderer, at dette er en naturlig konsekvens af, at råstofområdet stadig er under udvikling.

Udvalget vil påpege, at genoptagelse af behandlingen af en afgørelse ikke er det samme som en lovfæstet klageadgang. Genoptagelse kræver almindeligvis, at der f.eks. er fremkommet nye oplysninger efter afgørelsen er truffet, og der er ikke tale om en rettighed.

Forhold vedrørende Miljøstyrelsen

Udvalget finder, at det er afgørende, at standarderne på natur- og miljøområdet ikke forringes. Forslagets § 3 a vedrørende armlængdeprincippet virker som en passende og hensigtsmæssig måde at sikre, at der ikke sker forringelser af standarderne på natur- og miljøforhold for så vidt angår selve den administrative sagsbehandling, hvis man måtte vælge at nedlægge Miljøstyrelsen.

Forslagets § 3 b om adgangen til at påklage afgørelser om natur- og miljøforhold er en meget kortfattet bestemmelse, der grundlæggende kun siger, at Naalakkersuisut i givet fald skal fastsætte bestemmelser om adgang til at påklage afgørelser vedrørende natur- og miljøforhold. Men hverken bestemmelsen eller bemærkningerne beskriver, hvad der helt præcist ligger i en sådan klageadgang.

Udvalget noterer sig dog, at Naalakkersuisut i sin besvarelse af udvalgets spørgsmål bekræfter, at der ikke må ske forringelser af standarderne mv. vedrørende klageadgang for så vidt angår natur- og miljøområdet, hvis man på et tidspunkt vælger at nedlægge Miljøstyrelsen.

Udvalget understreger, at der skal være åbenhed om evt. omorganisering på natur- og miljøområdet, og Naalakkersuisut skal orientere relevante udvalg i Inatsisartut i god tid.

Udvalgets indstillinger

Et flertal i udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit, Demokratit og Siumut indstiller forslaget til vedtagelse.

Et mindretal i udvalget bestående af Naleraq afgiver følgende mindretalsudtalelse:

”Fra Naleraq finder vi det uacceptabelt, at man fra Naalakkersuisuts side permanent vil fjerne det lovmæssige grundlag for opretholdelsen af vigtige instanser som Råstofstyrelsen og Miljøstyrelsen. Disse er vigtige uafhængige organer som man normalt har i lande med velstrukturerede råstofaktiviteter. Det er under al kritik, at Naalakkersuisut vil centralisere forvaltningen af så vigtigt et område, vel at mærke uden overhovedet at have præsenteret nævneværdige økonomiske besparelser for det offentlige.

Naalakkersuisut vil fjerne vigtige politisk uafhængige myndigheder, og dermed selv sikre sig den direkte politiske forvaltning af råstofområdet under Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling. Dermed sikrer de sig også de midler, der går til forvaltningen af råstofområdet. Vi accepterer ikke den form for centralisering af så vigtigt et område hvis forvaltning har brug for politisk uafhængige myndigheder. Derudover finder vi det kritisabelt når man endelig vælger at foretage ændringer af råstofloven, at man ikke i stedet prioriterer at overveje hvordan råstofloven kan ændres således, at Kalaallit sikres bedre forhold ifht. medejerskab af råstofselskaber og ifht. udvikling af råstofområdet. Derfor indstiller vi fra Naleraq til at forslaget forkastes.”

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Mariane Paviassen Jensen
Formand

Juno Berthelsen
Næstformand

Lars Poulsen

Aqqalu C. Jerimiassen

Hans-Erik Enoksen

